

NECROLÒGIQUES

JOAQUIM BECH DE CAREDA I CASADEVALL (1911-1999)

Joaquim Bech de Careda i Casadevall va néixer a Agullana l'any 1911, en el si d'una família benestant, propietària de terres i boscos surers.

Agullana ha estat un poble estretament lligat a la indústria surera, així com la família Bech d'Agullana, pagesos del lloc de Careda tal com certifiquen documents del segle XVI que en Joaquim guardava curosament i amb molta estima. Els seus avantpassats visqueren a muntanya fins l'any 1860 que es traslladaren al poble perquè el mas se'ls havia fet petit, en incrementar-se l'elaboració dels taps de suro que cada vegada agafava més empenta, perquè es comercialitzaven amb èxit creixent.

Joaquim Bech de Careda havia seguit pas a pas el desenvolupament d'aquesta indústria. La coneixia molt bé i era un autèntic expert en la matèria. Quan en parlava ho exposava amb tanta claredat, que la conversa es feia interessant i no dequeia mai. Era teòric i pràctic en el tema de l'explotació, comercialització, tractament i millora de les suredes, motiu de llargues converses amb altres propietaris a la plaça del poble a la sortida de la missa dominical.

Tenia, sobre el suro, la major part de la bibliografia existent, que no és que sigui molt abundosa, però sí substancial. L'havia recollida pacientment i sobre ella feia el comentari adequat assenyalant la importància major o menor de cada obra.

Durant la seva infantesa anà a les escoles dels Germans de la Doctrina Cristiana que hi havia a Agullana, "cals Hermanos" com deia la gent del poble, religiosos francesos que foren excel·lents mestres, com el germà León que encara avui és recordat per molts. En Joaquim ens havia dit que l'afecció al dibuix ja li venia d'aquells temps.

Va perdre el pare als set anys i en quedà molt afectat així com pels problemes familiars que se'n derivaren. La seva mare li aconsellà seguir la carrera d'advocat perquè li semblava la formació adient, la que més podia beneficiar-lo, si bé la seva inclinació al dibuix i per tenir companys amb inquietuds semblants a les seves, es decantava per aquesta vocació.

Com que va fer el batxillerat a l'Institut de Figueres, va rebre classes del cèlebre senyor Núñez, catedràtic de dibuix, magnífic dibuixant i gravador que va ser mestre de Dalí si bé ell recordava amb més afecte i simpatia l'ajudant d'en Núñez, el senyor Escapa Amorós que li va donar classes particulars. Sovint recordava que

aquest mestre era molt amic del pintor olotí Berga i Boix, del qual, quan aprenia a pintar a l'oli, li feia reproduir els camps de fajol. En acabar el batxillerat es traslladà a Barcelona per fer la carrera de Dret on va residir fins l'any 1935. En tornar a Figueres es va casar disposat a exercir la carrera, però el 1936 esclatà la guerra civil que ho va trasbalsar tot. Durant la postguerra renuncià a fer d'advocat per dedicar-se al que realment l'atreia, dibuixar. Li agradava tant, que sovint sortia amb Ramon Reig i Josep Bonaterra, per prendre notes dels entorns de Figueres, i a molts altres llocs de la plana empordanesa, per captar les oliveres, les tanques de xiprers de Vilabertran, els camps i camins, els petits poblets que foren els seus temes predilectes. Feia dibuixos a llapis, algunes vegades acolorits per recomanació de Ramon Reig. Per en Joaquim el dibuix tenia l'encant afegit de la comoditat, perquè amb una carpeta i un parell de llapis es fa el fet. Aquesta simplificació resultava idònia a la seva manera de ser, de no complicar-se la vida. El 1943, Ramon Reig va organitzar-li una exposició a la Sala Edison. Els temes dels dibuixos exposats eren captats a Agullana, Cadaqués i Figueres. També pintà a Girona on va fer algunes exposicions. Les crítiques foren elogioses perquè havia dibuixat una Girona lluminosa, oberta, una Girona a l'empordanesa.

La nitidesa del dibuix, dels perfils del nostre paisatge sempre són presents en la seva obra. Aquest i molts altres temes eren motius de conversa amb el seu amic Josep Pla. Res té d'estrany, doncs, que el seu nom el trobem citat més d'una dotzena de vegades en l'obra de l'escriptor de Palafrugell.

Joaquim Bech de Careda estigué involucrat al llarg de la seva vida artística i cultural al seu país, al seu Empordà i sobretot a la ciutat de Figueres. Fou un bon amic de l'escultor Antoni Casamor i de l'arquitecte Josep Antoni Coderch, així com del crític d'art Rafael Santos Torroella i de tants i tants altres, a més a més dels seus imprescindibles contretulians de cada dia, en Garriga i en Ramon Canet. També va formar part de la Junta de l'Institut d'Estudis Empordanesos durant els anys noranta, quan era presidit per Ramon Guardiola i Rovira, prenent part activa en els actes específics d'aquest centre.

El nombrós grup d'agullanencs que hi havia a l'església de Sant Pere de Figueres el dia del seu enterrament, em digueren: "El senyor Bech sempre ha col·laborat en tot allò que per al poble li hem demanat, just és que hi hagi una bona representació d'Agullana a l'hora de donar-li l'últim adéu" perquè Joaquim Bech de Careda estimava el seu poble i fos allà on fos, mantenia sempre la seva condició d'agullanenc. Amb ell hem perdut un agullanenc de soca-rel, bo, intel·ligent, artista i gran amic.

Personalment puc afegir, que des de sempre m'hi vaig sentir lligada per una amistat que venia de lluny, atès que les nostres famílies sempre es mantingueren unides en la consideració i l'afecte.

Cada any, durant l'època estiuenca ens retrobàvem al poble i conversàvem a gust perquè els temes sorgien espontàniament marcats per la seva cultura i agudesia. El dia de sant Joaquim anàvem a felicitar-lo a la casa que posseïa a Agullana, enriquida per grans plafons il·luminats amb tons sèpia on els suros n'eren els grans protagonistes, i la tarda passava volant sense que en sentís el cop d'ala. El record que en tenim també pren volada, camí de l'Eternitat.

Maria Perxés Santomà